

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027, I käsittely

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 289
329/02.02.00/2024

Valmistelija: talousjohtaja Juha Liinavuori

Seloste ja perustelut: **Suunnittelukehys ja lautakuntien esitykset**

Kaupunginhallitus hyväksyi vuoden 2025 talousarvion laadintaa ohjaavan suunnittelukehymyksen kokouksessaan 17.6.2024. Näiden hallituksen päättämien suuntaviivojen pohjalta kaupunginjohtaja antoi heinäkuussa yksityiskohtaisemmat talousarvion valmisteluohjeet lautakunnille.

Lautakunnat käsittelivät osastojen valmistelemat talousarvioesitykset syyskuun loppuun mennessä. Lautakuntien käsittelyn jälkeen nettomenot (toimintakate) ylittivät suunnittelukehymyksen kasvatus- ja opetuslautakunnassa, hyvinvointilautakunnassa ja teknisessä lautakunnassa, mutta koko kaupungin tasolla suunnittelukehys alitettiin 450 000 eurolla. Lautakuntien esityksiä käsiteltiin lokakuussa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen seminaareissa.

Myyntituotot, maksutuotot, avustukset sekä muut toiminnan tuotot

Myyntituottoja on budjetoitu kehymyksessä arvioitua vähemmän. Tämä selittyy omaan käyttöön valmistettavien investointeihin liittyvän laskutuksen maltillisella budjetoinnilla. Maksutuotoissa varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksuja on budjetoitu kuluvaan vuoteen vähemmän, muuten maksukertymän ennakoidaan olevan kuluvaan vuoteen kaltainen. Tukien ja avustusten tulokertymää pienentää työllisyshoidon uudistukseen liittyvä työllistämiskileikkaus sekä valtion opetuksen hankerahoituksen supistukset. Muihin toiminnantuottoihin sisältyviin maanmyyntituloihin on suunnittelukehymyksen mukaisesti budjetoitu 2,5 milj. euroa eli 0,5 milj. euroa aiempaa enemmän. Muiden toiminnantuottojen budjetti ylittää kehymyksen asuntojen ja tonttivuokrien korotettujen tuloarvioiden takia.

Kaiken kaikkiaan toiminnantuottoja on budjetoitu noin 350 000 euroa kuluvaan vuoteen enemmän, mutta noin 550 000 euroa suunnittelukehymystä vähemmän.

Toimintakulut

Toimintakulut olivat suunnittelukehymyksessä 125,4 milj. euroa ja talousarvioesityksessä kulut ovat 127,1 milj. eli ne ylittävät suunnittelukehymyksen 1,7 milj. eurolla. Tämä selittyy omaan käyttöön valmistettavien (investoinnit) erien suunnittelukehymystä suuremmalla budjetoinnilla. Mikäli oman käytön kasvu eliminoidaan, alitetaan suunnittelukehymyksen toimintamenot noin miljoonalla eurolla. Toimintakuluihin liittyviä muutoksia eritellään tarkemmin jäljempänä toimitielinkohtaisissa talousarvion sisältökuvauksissa.

Toimintakate (nettomenot)

Nettomenot (toimintakate) alittavat suunnittelukehymyksen 0,45 milj. eurolla.

Verotulot ja valtionosuudet

Valmistelu ei sisällä veroprosenttien muutosesityksiä vuodelle 2025. Suunnitelmavuosien osalta laskelma pitää sisällään kunnallisveroprosentin korottamisen 0,5 %-yksiköllä vuodesta 2026 lähtien. Korotuksen arvioitu tulovaikutus vuodelle 2026 olisi 4,2 milj. euroa ja vuodelle 2027 4,4 milj. euroa.

Budjetoidut verotulot vuonna 2025 ovat noin 250 000 euroa valmistelukehyksen arviota pienemmät. Verotulot on budjetoitu Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön tuoreimman syyskuisen ennakkolaskelman mukaisesti.

Valtionosuudet ovat sitä vastoin budjetoitu 1,3 milj. euroa suunnittelukehystä isommaksi. Valtionosuuden ennakkolaskelma on tarkentunut muun muassa peruspalveluiden laskennallisten kustannusten kasvun myötä.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettomenot jäivät kehystä pienemmäksi 0,1 milj. euroa laskeneiden markkinakorkoennusteiden vuoksi.

Vuosikate ja tulos

Tuloslaskelman vuosikatteen muodostuu 4,5 milj. euroa. Arvio poistojen yhteismäärästä on 10,3 milj. euroa. Poistojen määrä nousee selvästi vuosittain suunnittelukaudella kasvaneen investointitason takia. Tilikauden tulokseksi muodostuu -5,8 milj. euroa. Poistoeron vähennys 1,1 milj. euroa syntyy investointeihin tehtyjen investointivarausten purusta. Poistoeron jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostuu -4,8 milj. euroa. Suunnittelukehyksessä alijäämäärä oli -7,0 milj. euroa

Investoinnit

Investointien määrä on vuosittain seuraava: 25,8 milj. euroa vuonna 2025, 26,6 milj. euroa vuonna 2026 ja 25,1 milj. euroa vuonna 2027. Arvioitu velkamäärä asukasta kohtaan laskettuna muodostuisi seuraavaksi: 4 201 euroa vuonna 2025, 4 576 euroa vuonna 2026 ja 4 835 euroa vuonna 2027.

Keskeinen talousarvioesityksen sisältö toimielimittäin

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

- Nettomenot 109 000 €, 72 000 € enemmän verrattuna TA24
- Vuonna 2025 on alue- ja kuntavaalit.
- Hyvinvointialueet korvaavat kunnille aluevaalien hoitamisesta aiheutuneita kustannuksia

TARKASTUSLAUTAKUNTA

- Nettomenot 58 000 €, noin 1 000 € vähemmän verrattuna TA24.

HALLINTO- JA TALOUSOSASTO

- Nettomenot 13,0 m€
- Bruttomenot 16,4 m€, 4,8 m€ enemmän kun TA24
- Ei esityksiä uusiksi vakansseiksi
- Lisäykset/uudet erät:

- Työllisyyden hoidon lisäresursointi TE25- uudistuksen takia +4,85 m€
- Uuden valtuuston perehdytys +50 000 €
- Valtuuston päätösjuhla +6 000 €
- Työnantajamielikuvan kirkastaminen, yhteistyö mainostoimiston kanssa +20 000 €
- Sähköisen perehdytysalustan käyttöönotto +8 000 €
- Taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon järjestelmien kilpailutus +35000 €
- Strategian päivitystyö +20 000 €
- Maanmyyntituottoja on lisätty aiempiin talousarvioihin nähden 0,5 m€ perustuen aiempien vuosien toteumiin ja kasvuohjelman linjauksiin.
- Ta-seminaarien jälkeen lisätty uutena eränä 3000 € nuorten kesäyrittäjyys kokeiluun
- Poistuvat erät/säästöt
 - Valtuutettujen lukumäärän pienennys vähentää valtuuston kuluja - 6000 €.
 - Juhlavuoden vastaanoton määrärahavaraus voidaan poistaa -15 000 €
 - Vuosi 2025 välivuosi henkilöstöjuhlan osalta -25 000 €
 - Työterveyshuollon palveluiden määrärahaa voidaan pienentää - 50000 €
 - Vuonna 2025 ei osallistuta Uso-hankkeeseen -12 000 €
 - Vakuutusmäärärahatarve pienenee kilpailutuksen seurauksena - 15 000 €
 - Valpron toimintamallin kehittämisellä pienennetään määrärahatarvetta -30 000 €
 - Hallintopalveluiden kertaluonteiset projektit -10 000 €
 - Taloushallinnon palkkamenovaraus -5 000 €
 - Tietohallinnon hankebudjetti -5 000 €
 - Työkokeilumäärärahan mitoittaminen tarvetta vastaavaksi -10 000 €
 - Ei kalustoinvestointiesityksiä vuodelle 2025
 - Varataan hankkeiden välirahoitusmallia varten talousarvion antolainauseriin 50 000 euroa edellisvuosien tapaan.

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

- Nettomenot 59,1 m€, 1,45 m€ (2,5 %) enemmän kun TA24

Varhaiskasvatus

- Ei esityksiä uusiksi vakansseiksi
- 1.8.2024 perustettujen 16 uuden vakanssin palkkamäärärahatarve koko vuodelle +375 000 €
- Asiaksmaksujen tulojen muutos vähentää maksutuottoa +100 000 €
- Kasvatushenkilöstön koulutustason nosto, 5 toimea +30 000 €
- Palvelusetelin arvon indeksikorotukset, tulojen nosto lisää täysien palvelusetelien tarvetta, tuen tarpeen määrän kasvu lisää kaksinkertaisten palvelusetelien tarvetta +395 000 €
- Avustukset, koulutukset, matkakulut -81 000 €
- Avoin varhaiskasvatus lakkautetaan 1.1.2025 lukien -38 000 € vuonna 2025 ja

-50 000 € vuonna 2026

- Kesäajan päivystyksen tiivistäminen -60 000 €
- Lisäksi lautakunnan ta-kokouksessa tehtiin päätös vaaterahan poistamisesta -60 000 €

Perusopetus

- Yksi erityisluokanopettajan virka 1.8.2025 lähtien +24 000 €
- Hallitusohjelman mukaiset lisätunnit perusopetuksen tuntijakoon alaluokille 1.8.2025 lukien +61 000 €, vuonna 2026 +147 000 €
- ICT-kuluihin lisämäärärahatarve +200 000 €
- Koulukuljetuksiin lisämäärärahatarve +100 000 €
- Neljän opettajatyövuoden vähennys -71 000 € v. 2025 ja -170 000 € v. 2026
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat (oppilasmäärän lasku) -30 000 € v. 2025 ja -50 000 € v. 2026
- Chromebookien vaihto edullisimpiin laitteisiin -20 000 €
- Lisäksi lautakunnan pohjaesityksessä oli joustavan perusopetuksen (jopo) ryhmän lakkauttaminen -30 000 €, mutta lautakunta päätti poistaa tämän kohdan lautakunnan omasta ta-esityksestä yksimielisesti. Määräraha joporyhmään sisältyy talousarvioesitykseen

Koululaisten iltapäivätoiminta

- Ei esityksiä uusiksi vakansseiksi
- Asiakasmaksujen korotus 10 eurolla +12 000 €

Lukiokoulutus

- Ei esityksiä uusiksi vakansseiksi
- oppivelvollisuuslain ennakoitua pienempi vaikutus -200 000 €

Kalustoinvestoinnit

- Kalustoinvestoinnit 370 000 €
 - Siltatien koulu, kaksi uutta luokkaa 30 000 €
 - Vuorentaustan koulu, Tornitien uudisrakennus 70 000 €
 - Vuorentaustan koulu, teknisen työn uudet koneet ja laitteet, 100 000 €
 - Kurun yhtenäiskoulu, 170 000 €

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

- Nettomenot 4,3 m€, 10 000 € (0,3 %) vähemmän kun TA24.
- Ei esityksiä uusiksi vakansseiksi
- Kulttuuripalvelut: tapahtumien tuotanto +35 000 €
- Nuorisopalvelut: harrastepaja +4 000 €
- Nuorisopalvelut, nuorisotilojen välineistö +6 000 €
- Vapaa sivistystyö: maksuosuus Tampereen seudun työväenopistolle +60 000 €
- Musiikkiopisto +2 000 €
- Hyvinvointipalvelut: pidetään välivuosi osallistavassa budjetoinnissa -50 000 €
- Liikuntapalvelut: käyttötaloustulojen lisäys +100 000 €
- Vapaa sivistystyö: tilojen käytön tehostaminen -10 000 €
- Lautakuntakäsittelyn jälkeen menoja on karsittu suunnitteluraamin

ylityksen verran 47 000 euroa

- Korttelipäivää ei järjestetä -20 000 €
- Työväenopiston lisäävustuksen (60 000 €) supistaminen - 10 000 €
- Nuorisopalvelut, ei uutta harrastepajaa -4 000 €
- Hyte-rahaan (40 000 €) liittyvien interventioiden supistaminen -10 000 €
- Kirjasto (aineet, tarvikkeet, tavarat) -3 000 €
- Ei kalustoinvestointeja vuonna 2025

TEKNINEN LAUTAKUNTA

- Nettomenot 24,1 m€, 0,9 m€ (3,7 %) enemmän kun TA24.
- Ei esityksiä uusiksi vakansseiksi
- Joukkoliikenteen tukitarve (matkustajamäärät, kustannusten kasvu), + 600 000 €
- Sote-kiinteistöjen myynti- ja yhtiöittämisikulut +50 000 €
- Siltatien kentät, jäänhoitokoneen huoltoleasing, puolen vuoden kustannukset +14 000 €
- Siltatien kentät, pienkuormaaja varustettuna jääsiikihöylällä, huoltoleasing, puolen vuoden kustannus +8 000 €
- Polttoaineet +30 000 €
- Sähkö ja kaasu +140 000
- Vesi +33 000 €
- Raideliikenteen hankesuunnittelu +400 000 €
- Karjulankosken padon purkaminen +80 000 €
- Varikon tuottojen väheneminen, nettotarve +70 000 €
- Kaatopaikkakustannukset +180 000 €
- Teivo-Mäkkyän projektiorganisaation palkkakustannukset kokovuotiseksi +175 000 €, summassa huomioitu lautakuntakäsittelyn jälkeen tehty hankeasiantuntijan vakanssin myöhentäminen 1.7.2025 alkaen täytettäväksi
- Purkukustannukset, paluu normaaliin tasoon -320 000 €
- Väistötilakustannukset -70 000 €
- Sisäilmakorjaukset -60 000 €
- Lämmitys -50 000 €
- Kaukolämpö -170 000 €
- 2 htv vähennys ruokahuoltopalvelu -65 000 € liittyen tukipalveluselvityksen toimenpiteisiin
- 2 htv vähennys siivouspalvelut -65 000 € liittyen tukipalveluselvityksen toimenpiteisiin
- Aineet, tarvikkeet ja vuokratyövoima, vähennys ruokapalvelut -20 000 €
- Yhdyskuntatekniset palvelut, asiantuntijapalvelut -50 000 €
- Toimitilat: rakennusten kunnossapito, rakennusmateriaalit - 50 000 €
- Lautakunnassa päätettiin korottaa yksityistieavustuksia +40 000 €. Tätä lisäystä ei ole sisällytetty talousarvioesitykseen talouden tasapainotussyistä.

Kalustoinvestoinnit

- Kalustoinvestoinnit 230 000 €
 - 2 pakettiautoa, 55 000 €/kpl (korvataan vuokra-autot)
 - Avolava-auto, 45 000 €, pakettiauto, 45 000 € (korvaavat

- investoinnit)
- Kohdentamattomat, yllättävät kalustoinvestoinnit 30 000 €

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

- Nettomenot 2,4 m€, 130 000 € (5,8 %) enemmän kun TA24.
- Ei esityksiä uusiksi vakansseiksi
- Luontoselvityksen tekeminen +30 000 €
- Kantatilaselvitys +50 000 €
- Meluselvitysten (ja liikenneselvitykset) tekeminen +50 000 €
- Kaavoitus- ja maankäyttöpalvelut: asiantuntijapalvelut -25 000 €
- Lupa- ja valvontapalvelut: asiantuntijapalvelu -25 000 €

PALVELUVERKKOSELVITYKSEN TOIMENPITEET

- Talousarvioesitys sisältää palveluverkkoselvityksen toimenpiteet alkuperäisen kaupunginhallituksen suunnitelman mukaisena
- Säästövaikutus kustannuksiin 146 000 euroa vuonna 2025, 333 000 euroa vuonna 2026 ja 490 000 euroa vuonna 2027

Toimivalta:	Kuntalaki 14 §, 39 §
Lisätietoja päätöksestä:	talousjohtaja Juha Liinavuori, 040 133 4540, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi
Oheismateriaali:	Tuloslaskelma 2025-2027
Esittelijä:	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus:	Kaupunginhallitus käy lähetekeskustelun talousarvion loppuvalmistelun pohjaksi.
Päätös:	Hyväksyttiin.

Timo Halttula poistui kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn alkua klo 16.47.

Henkilöstöjohtaja, kaupunkirakennejohtaja ja sivistysjohtaja saapuivat kokoukseen puhe- ja läsnäolo-oikeudella ennen tämän asian alkua klo 16.48.

Timo Halttula saapui takaisin kokoukseen ja Peer Haataja poistui kokouksesta klo 16.55 tämän asian käsittelyn aikana.

Varajäsen likka Jäntti liittyi kokoukseen klo 17.00 tämän asian käsittelyn aikana.

Henkilöstöjohtaja poistui kokouksesta tämän asian jälkeen klo 17.47.